

Dato: 9. februar 2026
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Christine Elbrønd Kuus
Sagsnr.: 2025-01159
Dok.: 3921994

RESUMÉ

Lovforslag til lov om udlevering til og fra Grønland

Lovforslaget er udarbejdet som led i regeringens og Grønlands Selvstyres arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland.

Hovedformålet med lovforslaget er at indføre en ny udleveringslov for Grønland, således at der indføres en tidssvarende ordning for Grønland svarende til den danske.

Reglerne om udlevering af lovovertrædere fra Grønland til tredjelande er aktuelt reguleret i lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere, som blev ophævet for Danmarks vedkommende i 2020 og erstattet af lov nr. 117 af 11. februar 2020 om udlevering til og fra Danmark. Siden lov om udlevering af lovovertræderes vedtagelse i 1967 er der kun sket én lovændring for Grønland, og loven vurderes ikke længere at være tidssvarende. På denne baggrund lægges der op til, at lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere ophæves og erstattes af lovforslaget om udlevering til og fra Grønland.

Reglerne om udlevering af lovovertrædere fra Grønland til de nordiske lande er aktuelt reguleret i lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (den nordiske udleveringslov). Denne lov blev for Danmarks vedkommende ophævet i 2007 med henblik på Danmarks tiltrædelse af konventionen om overgivelse for straf-

bare forhold mellem de nordiske lande (den nordiske udleveringskonvention). På denne baggrund lægges der med lovforslaget op til, at den nordiske udleveringslov ophæves og erstattes af lovforslaget om udlevering til og fra Grønland.

Det er bl.a. hensigten med lov om udlevering til og fra Grønland at skabe et hjemmelsgrundlag for Grønland i udleveringssituationer til medlemsstater i Den Europæiske Union og de nordiske lande, der bygger på principperne i både Rådet for den Europæiske Unions rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre (»den europæiske rammeafgørelse«) og den nordiske udleveringskonvention af 15. december 2005 om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (den nordiske udleveringskonvention), uagtet at Grønland på nuværende tidspunkt hverken er forpligtet heraf eller kan støtte ret herpå.

Lovforslagets væsentligste hovedpunkter beskrives nedenfor.

Lovforslaget indeholder bl.a. forslag om, at afgørelse om udlevering træffes af retten efter anklagemyndighedens anmodning, så det ikke længere vil være justitsministeren, der træffer beslutning i sager om udlevering fra Grønland. Dette vil indebære, at det fremover er en dommer, der i alle sager om udlevering fra Grønland træffer den endelige afgørelse.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om, at der indføres en forenklet procedure for udlevering fra Grønland til stater i Norden eller medlemsstater i Den Europæiske Union. Dette indebærer, at princippet om gensidig anerkendelse gennemføres på udleveringsområdet. Det betyder bl.a., at såfremt en stat i Norden eller en stat i Den Europæiske Union anmoder om at få en person udleveret til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, skal Grønland imødekomme anmodningen, med mindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som er nævnt i henholdsvis den europæiske rammeafgørelse eller den nordiske udleveringskonvention. Lovforslaget lægger op til, at Grønland vil følge principperne i både den europæiske rammeafgørelse og den nordiske udleveringskonvention, selv om Grønland for nuværende ikke er traktatligt forpligtet af hverken den europæiske rammeafgørelse eller den nordiske udleveringskonvention.

Lovforslaget indeholder yderligere forslag om, at der indføres regler vedrørende sager om udlevering til Grønland. Udlevering af en person til Grønland er ikke særskilt reguleret i grønlandsk ret. Det foreslås derfor med lov-

forslaget, at betingelserne for anmodning om udlevering til Grønland, herunder reglerne for behandling af disse sager, fastsættes.

Lovforslaget indeholder derudover forslag om, at det præciseres, at lov om udlevering til og fra Grønland ikke er gældende for overførelser inden for Rigsfællesskabet. Samme præcisering foreslås gennemført for lov om udlevering til og fra Danmark. Dette vil indebære, at det tydeliggøres, at overførsler af personer, som er sigtet eller tiltalt i en straffesag/kriminalsag inden for Rigsfællesskabet, ikke anses som en udlevering i hverken den grønlandske eller den danske udleveringslovs forstand. Det forudsættes i stedet – som hidtil – at såkaldte interprovinsielle spørgsmål, der måtte opstå i relation til en sådan overførsel, søges løst i et samarbejde mellem de relevante politikredse.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om, at der gennemføres de ændringer, der vurderes nødvendige for, at den nordiske konvention vil kunne få gyldighed i Grønland, såfremt der måtte være et ønske herom. Dette vil bl.a. indebære, at den nugældende nordiske udleveringslov, der bygger på en såkaldt ”kan-ordning”, ophæves og erstattes af de foreslåede regler i lovforslaget. Det vil betyde, at Grønland kan tiltræde konventionen, når Grønland ønsker det, idet de foreslåede regler i lovforslaget netop tilskynder en forenklet og mere effektiv procedure, hvor princippet om gensidig anerkendelse efterleves.

Endelig indeholder lovforslaget forslag om, at der gennemføres de ændringer, der vurderes nødvendige for, at konventionen om beskyttelse af alle personer mod tvangsforsvinding vil kunne få gyldighed for Grønland. Dette vil bl.a. indebære, at tvangsforsvindingsforbrydelser ikke må betragtes som en politisk lovovertrædelse eller som en lovovertrædelse inspireret af politiske motiver. Det betyder, at en anmodning om udlevering ikke kan afslås med henvisning til, at en tvangsforsvindingsforbrydelse betragtes som en politisk lovovertrædelse af førnævnte karakter.

En nærmere gennemgang af lovforslagets væsentligste hovedpunkter fremgår nedenfor.

Med lovforslaget foreslås *for det første*, at lovens anvendelsesområde udvides i forhold til den gældende udleveringslov, således at loven fremover ligeledes finder anvendelse på anmodninger om udlevering til Grønland. Dette vil indebære, at personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en kriminel

handling i Grønland eller i udlandet, kan udleveres til eller fra Grønland efter reglerne i lov om udlevering til og fra Grønland.

Med lovforslaget foreslås *for det andet*, at der – som i den hidtil gældende lov – fastsættes en række generelle betingelser for udlevering fra Grønland til andre lande. De generelle betingelser vil være gældende i alle sager om udlevering fra Grønland. Dette omfatter bl.a., at der indføres en udtrykkelig regel om, at udlevering ikke kan finde sted, hvis den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, at forbuddet mod udlevering ved fare for forfølgelse udvides, således at det herefter også gælder for fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, ligesom det specificeres, at der ej heller kan ske udlevering, hvis det i øvrigt strider mod Grønlands internationale forpligtelser. Betingelserne omfatter yderligere, at den eksisterende ordning, hvor danske statsborgere kun kan udleveres til de øvrige nordiske lande, udvides, således at der også kan ske udlevering af danske statsborgere til andre stater i de tilfælde, hvor hensynet til at beskytte danske statsborgere mod udlevering bør vige for den almindelige interesse i, at lovovertrædelser pådømmes. Endelig fastsættes der regler om udsættelse af udlevering med henblik på gennemførelse af retsforfølgning eller fuldbyrdelse af foranstaltning i Grønland, hvilket indebærer mulighed for midlertidig udlevering med vilkår om tilbageførelse til Grønland.

Herudover vil de generelle betingelser være en videreførelse af den eksisterende ordning, hvorfor der fortsat vil være forbud mod dobbelt strafforfølgning og krav om grønlandsk jurisdiktion.

Det foreslås *for det tredje*, at der fastsættes regler for udlevering fra Grønland til de nordiske lande. Som beskrevet indledningsvist er reglerne om udlevering til de nordiske lande i dag reguleret i den nordiske udleveringslov, der med lovforslaget foreslås ophævet. Det foreslås herefter, at der indføres regler i lov om udlevering til og fra Grønland, der herefter regulerer udlevering fra Grønland til de andre nordiske lande. Dette vil særligt indebære – til forskel fra den nordiske udleveringslov – at der herefter kan ske udlevering fra Grønland til de andre nordiske lande med henblik på retsforfølgning og straffuldbyrdelse på grundlag af en nordisk arrestordre. Dette medfører bl.a. en ordning, hvorefter der – foruden de generelle betingelser for udlevering – udelukkende stilles krav om, at den lovovertrædelse, der danner grundlag for den nordiske arrestordre, kan straffes med fængsel eller

anden frihedsberøvende foranstaltning, hvad enten der er tale om en udlevering til retsforfølgning eller straffuldbyrdelse. Endelig videreføres udgangspunktet om, at der ikke kan ske videreudlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden eller den Europæiske Union, med mindre en af de regelfæstede undtagelsesgrunde gør sig gældende. Dette gælder bl.a., såfremt den udleverede samtykker til videreudlevering, eller retten tillader videreudleveringen.

Det foreslås *for det fjerde*, at der indføres regler om en forenklet behandling af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union. For Danmarks vedkommende er den forenklede procedure for behandlingen af sager om udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union baseret på rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre. Det foreslås, at der indføres en ordning for Grønland, der er baseret på de samme principper, hvilket indebærer, at udlevering fra Grønland til en medlemsstat i Den Europæiske Union vil kunne ske på baggrund af en udleveringsanmodning, der opfylder kravene til en europæisk arrestordre. Dette medfører bl.a., at de foreslåede bestemmelser ikke skelner mellem egne statsborgere og udlændinge, ligesom der ikke gælder noget strafferammekrav. Reglerne om lovovertrædelsens karakter skelner herefter mellem, om der er tale om en handling, der er omfattet af positivlisten i rammeafgårelsens artikel 2, stk. 2, eller ej. Positivlisten specificerer 32 gerninger, herunder bl.a. terrorisme, menneskehandel, menneskesmugling, pengeafpresning samt skibs- og flykapring. Udgangspunktet vil herefter være, at såfremt der er tale om en handling, der er omfattet af positivlisten, da vil der kunne ske udlevering, selv om den pågældende handling ikke er kriminaliseret efter grønlandsk ret, såfremt handlingen i den anmodende stat kan straffes med fængsel i mindst 3 år. For handlinger der ikke er omfattet af positivlisten, stilles der krav om, at den pågældende handling i det anmodende land kan straffes med mindst 1 års fængsel, ligesom der stilles krav om, at en tilsvarende handling er kriminaliseret efter grønlandsk ret. Herudover lægges der op til en række afslagsgrunde, hvilket bl.a. omfatter, at der ikke vil kunne ske udlevering, hvis påtale ikke kan finde sted efter grønlandsk ret, eller hvis den anmodende stat udøver eksteritorial jurisdiktionskompetence, dvs. foretager retsforfølgning af handlinger begået uden for den pågældende medlemsstats eget territorium.

Endvidere foreslås det med lovforslaget, at der fastsættes særlige betingelser for udlevering af personer til en stat i Den Europæiske Union med henblik på fuldbyrdelse af udeblivelsesdomme. Disse betingelser omfatter bl.a., at

den pågældende er blevet indkaldt personligt eller på anden vis officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, som førte til afgørelsen, at den pågældende var bekendt med den berammede retssag og havde givet en juridisk rådgiver fuldmagt eller havde fået afgørelsen forkyndt.

Med lovforslaget foreslås *for det femte*, at der fastsættes regler for udlevering til henholdsvis retsforfølgning og straffuldbyrdelse i stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Modsat de foreslåede regler for henholdsvis udlevering til nordiske lande og medlemsstater af Den Europæiske Union, lægges der op til, at der ved udlevering til øvrige lande skelnes mellem egne statsborgere og udlændinge.

De nugældende regler indebærer et udgangspunkt om, at der ikke kan ske udlevering af danske statsborgere til retsforfølgning i andre lande end de nordiske lande. Det foreslås, at der i stedet indføres en regel om, at der vil kunne ske udlevering af danske statsborgere i Grønland til retsforfølgning på grundlag af en overenskomst med en stat uden for Norden og Den Europæiske Union. Hertil stilles der krav om, at udleveringen vil kunne ske på baggrund af en sådan overenskomst, såfremt den pågældende i de sidste 2 år forud for den kriminelle handling har haft bopæl i den stat, der har begæret udlevering, og at der efter grønlandsk ret vil kunne idømmes foranstaltning med fængselsanbringelse i mindst 1 år. I øvrige tilfælde vil der kunne ske udlevering på baggrund af en sådan overenskomst, såfremt handlingen efter grønlandsk ret vil kunne medføre højere foranstaltning end fængselsanbringelse i 4 år. Henset til at kriminalloven ikke indeholder foranstaltningsrammer, vil dette bero på en konkret vurdering af den pågældende lovovertrædelses grovhed, herunder samfundets interesse i at modvirke handlinger af den pågældende art.

For så vidt angår udlevering af udlændinge til retsforfølgning i stater uden for Norden og Den Europæiske Union, videreføres den gældende ordning, hvorefter der vil kunne ske udlevering, såfremt der efter grønlandsk ret er mulighed for idømmelse af en frihedsberøvende foranstaltning i mindst 1 år for handlingen. Såfremt der udelukkende er mulighed for foranstaltning med fængselsanbringelse af kortere varighed efter grønlandsk ret, vil der kunne ske udlevering, hvis der er overenskomst herom med den anmodende stat. For så vidt angår udlevering til straffuldbyrdelse til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, foreslås det, at den nugældende regel, hvorefter det ville være udelukket at udlevere danske statsborgere til straffuldbyr-

delse, modificeres. Udlevering til straffuldbyrdelse i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union vil herefter kunne ske, såfremt den pågældende er idømt en fængselsstraf af mindst 4 måneders varighed og en tilsvarende handling er kriminaliseret efter grønlandsk ret. Det bemærkes, at det fortsat vil indgå i overvejelserne om udleveringen skal afslås, hvis den anmodende stats dom i stedet bør fuldbyrdes i Grønland som fængselsdom eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Med lovforslaget foreslås *for det sjette*, at reglerne vedrørende behandling af sager om udlevering fra Grønland revideres. Dette indebærer bl.a., at der fastsættes regler om indholdet af en udleveringsanmodning, for at denne kan danne grundlag for anholdelse og udlevering. Det foreslås endvidere, at Grønland i denne forbindelse vil acceptere både en europæisk og en nordisk arrestordre som værende udleveringsanmodninger.

Det foreslås i denne sammenhæng, at der vil skulle udpeges en central myndighed, der skal modtage udleveringsanmodninger fra henholdsvis medlemsstater i Den Europæiske Union samt stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Det er hensigten, at justitsministeren herefter – på samme måde som i Danmark – vil udpege Rigsadvokaten som central myndighed, hvorefter Rigsadvokaten udarbejder en indstilling om afslag eller udlevering, der fremsendes til anklagemyndigheden ved Grønlands Politi, der herefter indbringer sagen for retten. Dette adskiller sig fra den nuværende ordning, hvor udleveringsanmodninger indledningsvist modtages af Justitsministeriet, der foretager den indledende vurdering af sagen, hvorefter justitsministeren træffer afgørelse i sagen.

For så vidt angår udleveringsanmodninger fra de nordiske lande foreslås det, at disse modtages af Grønlands Politi, hvorefter politiet egenhændigt vil indbringe udleveringsspørgsmålet for retten.

Som beskrevet indledningsvist lægger forslaget op til, at kompetencen til at træffe afgørelse i sager om udlevering overgår til domstolene, der herefter træffer afgørelse efter anklagemyndighedens anmodning. Rettens afgørelse om udlevering træffes ved beslutning, der kan kæres til Grønlands Landsret inden for en frist på tre dage.

Det foreslås endvidere, at den, der begæres udleveret ved retsmødet, kan meddele samtykke til både udleveringen og en eventuel videreudlevering. Dette adskiller sig fra den nuværende ordning, hvor der ikke er beskrevet en

adgang til at meddele samtykke. Det bemærkes dog, at de generelle betingelser for en udlevering fortsat vil være gældende i samtykkesager, hvorfor der uagtet et samtykke ikke vil kunne ske udlevering, hvis der foreligger en obligatorisk afslagsgrund.

Med lovforslaget foreslås *for det syvende*, at betingelserne for anmodning om udlevering til Grønland fastsættes. En sådan ordning er ikke særskilt reguleret i grønlandsk ret. Der lægges op til, at ordningen vil fungere på den måde, at såfremt en person ønskes efterlyst internationalt med henblik på frihedsberøvelse og udlevering til retsforfølgning i Grønland, da vil anklagemyndigheden anmode retten om, at sigtede tilbageholdes. Anklagemyndigheden vil herefter på baggrund af rettens fængslingsbeslutning udfærdige en udleveringsanmodning til den stat, hvor den sigtede befinder sig. Såfremt der er tale om en efterlysning med henblik på udlevering til Grønland til fuldbyrdelse af foranstaltning om anbringelse i fængsel i Grønland, da kan anklagemyndigheden udfærdige en udleveringsanmodning på baggrund af en endelig eksigibel dom.

De nye regler om udlevering til Grønland vil endvidere fastsætte, at hvis anmodningens øjemed ville forspildes, såfremt anklagemyndigheden skulle afvente rettens beslutning, da vil Rigsadvokaten kunne træffe beslutning om at efterlyse den pågældende internationalt, hvorefter denne beslutning hurtigst muligt og senest inden 48 timer fra efterlysningens iværksættelse skal indbringes for retten.